

مقایسه نحوه ارائه خدمات بهداشتی به کودکان زیر یکسال در مراکز سلامتی و مراکز بهداشتی - درمانی دولتی شهر تبریز

فهیمة صحتی شفائی^۱، علیرضا نیک نیاز^۲، حسین کوشاور^۳، هاله صادقی^۴

^۱ عضو هیئت علمی گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تبریز E-mail: fahimehsehhatie@yahoo.com
^۲ عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی تبریز ^۳ عضو هیئت علمی دانشکده بهداشت و تغذیه ^۴ کارشناس ارشد مامایی دانشکده پرستاری و مامایی تبریز

چکیده

زمینه و هدف: کودکان از آسیب پذیر ترین اقشار جامعه می باشند و کمبود کمی و کیفی ارائه خدمات بهداشتی آنها یک مشکل بهداشتی - اجتماعی محسوب می گردد. مراکز سلامتی (تعاونی بهداشتی) به عنوان استراتژی مناسب برای حل مشکلات و محدودیت های گسترش مراکز بهداشتی درمانی شهری، برای اولین بار در سطح کشور و در استان آذربایجان شرقی تاسیس شد، بنابراین مطالعه حاضر با هدف ارزیابی خدمات بهداشتی به کودکان زیر یک سال در این مراکز و مقایسه آن با مراکز دولتی انجام شد.

روش کار: این پژوهش توصیفی - مقطعی بر روی ۷ مرکز سلامتی و ۱۴ مرکز بهداشتی - درمانی دولتی همجوار که به طریق آسان انتخاب شدند انجام شد. ابزار گردآوری داده ها چک لیست مشاهده ای بود که از طریق مشاهده مراقبت های ارائه شده توسط کارکنان بهداشتی به کودکان زیر یک سال و مطالعه پرونده آنها تکمیل گردید. جهت تجزیه و تحلیل یافته ها از آمار توصیفی (توزیع فراوانی مطلق و درصدی، میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (تی مستقل) استفاده شد.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که در کل نحوه ارائه خدمات بهداشتی به کودکان زیر یک سال، در اغلب موارد در مراکز سلامتی (۸۵/۷۱٪) خوب و در مراکز دولتی (۷۸/۵۷٪) متوسط بود و اختلاف آماری آنها معنی دار بود ($p = ۰/۰۰۲$). در زمینه های پایش رشد کودک، تغذیه کودک و آموزش مادران مراکز سلامتی با داشتن اختلاف آماری معنی دار از مراکز بهداشتی درمانی دولتی بهتر عمل کردند (به ترتیب $p = ۰/۰۰۱$ ، $p = ۰/۰۰۷$ ، $p = ۰/۰۲۳$) و در زمینه امکانات موجود در آن مراکز، در هر دو دسته از مراکز امکانات خوب بود (۸۵/۷۱٪) و تفاوت آماری آنها معنی دار نبود ($p = ۰/۹۱۲$).

نتیجه گیری: نتایج نشان داد که نحوه ارائه خدمات بهداشتی کودکان زیر یک سال در مراکز سلامتی در اغلب موارد خوب و در مراکز دولتی در بیشتر موارد متوسط است. لذا عملکرد خوب مراکز سلامتی می تواند مشوق مسئولین بهداشتی کشور جهت برنامه ریزی برای گسترش چنین مراکزی به منظور دستیابی به رفع کمبودهای خدمات بهداشتی - درمانی بویژه در امر مراقبت از کودکان زیر یک سال باشد.

واژه های کلیدی: خدمات بهداشتی کودکان، مراکز سلامتی، مراکز بهداشتی - درمانی دولتی

دریافت: ۸۴/۱۲/۱۸ اصلاح نهایی: ۸۵/۴/۲۰ پذیرش: ۸۵/۷/۱۷

مقدمه

حفظ و ارتقاء سلامتی کودکان جهان از مهمترین و زیر بنایی ترین سیاستهاست که باید بدان پرداخت [۳]. روزانه حدود ۵۰/۰۰۰ کودک در جهان جان می سپارند و حدود نیمی از مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال در

کودکان یکی از آسیب پذیرترین اقشار جامعه می باشند [۱]. کمبود کمی و کیفی خدمات بهداشتی آنها بعنوان یک مشکل بهداشتی - اجتماعی محسوب می شود [۲]. بدون شک سرمایه گذاری جهت تامین،